

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ АГРОСТРАХУВАННЯ

О. О. НЕПОЧАТЕНКО, доктор економічних наук

О. Т. ПРОКОПЧУК, кандидат економічних наук

М. І. МАЛЬОВАНИЙ, доктор економічних наук

Уманський національний університет садівництва

У статті сформовано та представлено авторський підхід щодо формування страхових відносин в аграрному секторі економіки базуючись на інноваційних підходах до використання потенціалу агрострахування. Досліджено та доведено: доцільність формування агрострахових відносин на основі інноваційних підходів щодо використання потенціалу агрострахування, що передбачає необхідність залучення ІТ-технологій до системи страхового захисту аграрного сектору економіки; вибудовування взаємодії між структурними елементами ринку на основі менеджменту якості, як базису забезпечення конкурентоспроможності страхової послуги на агростраховому ринку, й акцентуванні на реінжинірингу в агрострахуванні. Визначено, що інструментом сучасного відображення конкурентоспроможності товарів і послуг на агростраховому ринку виступає менеджмент якості, що є наскрізним аспектом управління страховою компанією і одним із ключових важелів забезпечення її конкурентоспроможності.

Реалізація обґрунтованих авторських пропозицій дозволить підвищити рівень розвитку агрострахування через охоплення страховим захистом агровиробників з різними рівнями платоспроможного попиту та страховим компаніям посилити свої конкурентні позиції і вигідно вирізнятися на агростраховому ринку серед інших страховиків в найближчій перспективі.

Ключові слова: агрострахування, агростраховий ринок, інноваційні підходи, потенціал розвитку, страхові організації; агровиробники, ІТ-технології, менеджмент якості, реінжиніринг в агрострахуванні

Постановка проблеми. Успішне функціонування будь-якої страхової організації та ефективне управління нею великою мірою залежать від ефективного застосування інноваційних технологій. Для підвищення ефективності функціонування та конкурентоспроможності в умовах існування значної кількості страхових організацій та трансформаційних процесів на страховому ринку необхідно не лише збільшувати капіталізацію та обсяги наданих страхових послуг, вирішальне значення має активне впровадження інновацій. Саме тому вітчизняні страхові організації відчувають потребу у впровадженні нових концепцій страхового маркетингу, використанні ІТ-

технологій та принципів менеджменту якості, а також та реінжинірингу у страхуванні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми становлення та перспективи розвитку вітчизняного агрострахового ринку, впровадження інновацій у сфері агрострахування дослідженні в наукових працях низки вітчизняних та зарубіжних вчених.

Теоретико-методологічні засади агрострахування широко відображені у наукових працях вітчизняних дослідників, зокрема: Ю. Алескерової, С. Андрос, В. Базилевича, В. Борисової, О. Гаманкової, О. Віленчука [1–3], В. Дрануса [4], О. Лобової [5], Ю. Лупенка, М. Маліка, М. Мних, І. Михайловської [7], С. Навроцького, С. Осадеця, Н. Приказюк, Н. Танклевської, Л. Тулуша, Ю. Улянич [10] та інших.

Значний внесок у становлення сучасної теорії і методології аграрного страхування зробили зарубіжні дослідники Р. Вебер (R. Weber), П. Верхеф та Б. Донкерс (P. Verhoef & B. Donkers) [14], Н. Дженсен (N. Jensen), Дж. Глаубер (J. Glauber), Н. Зарковік (N. Zarkovic), Д. Маєрс (D. Mayers) [11], І. Марчетти (I. Machetti), О. Махул (O. Mahul), М. Солана (M. Solana), Дж. Фогарасі (J. Fogarasi) [15], Ф. Хан (F. Hahn) та ін.

Незважаючи на значні наукові напрацювання щодо означеної тематики є доцільність подальших наукових досліджень слідуючи заданим векторам у зв'язку з функціонуванням вітчизняного агрострахового ринку в умовах ринкових метаморфоз, що вносять суттєві корективи до означеного процесу.

Методика досліджень. Для наукового вирішення поставленої у статті мети використано загальнонаукові методи наукового пізнання та дослідження економічних явищ. Теоретико-методологічним базисом дослідження є, в основному, праці вітчизняних науковців і практиків, а також зарубіжних вчених, що займаються дослідженням страхового ринку загалом та агрострахового його сегменту, зокрема. У статті використано такі методи дослідження: абстрактно-логічний, порівняння, монографічний, графічний та наукового узагальнення.

Мета дослідження. Метою статті є відображення концептуальних підходів до формування агрострахових відносин на основі інноваційних спрямувань використання потенціалу агрострахування.

Результати досліджень. Високорентабельна діяльність страхових компаній у перспективі, тобто з позиції короткострокових та довгострокових часових рамок, передбачає формування сприятливого страхового середовища, в якому будуть максимально враховані та захищені інтереси всіх ключових суб'єктів агрострахового ринку. У цьому контексті важливим постає впровадження інноваційних розробок у сфері надання страхових послуг аграрному сектору економіки. Як наслідок, дане дослідження спрямоване на формування концептуального підходу щодо формування агрострахових відносин на основі інноваційних підходів до використання потенціалу агрострахування, що ґрунтується на доцільності та необхідності залучення ІТ-технологій до системи страхового захисту аграрного сектору економіки; вибудовуванні взаємодії між структурними елементами ринку на основі

менеджменту якості, як базису забезпечення конкурентоспроможності страхової послуги на агростраховому ринку та акценті на реінжиніринг у агрострахуванні.

Термін інноваційна діяльність у страхуванні загалом та агрострахуванні, зокрема наразі невизначений нормативно-правовими документами. Водночас здійснений огляд літератури щодо інноваційного розвитку переконує в тому, що конкурентоспроможність страхових організацій, що працюють на агростраховому ринку залежить від рівня інноваційного розвитку означеного ринку, а також адаптації до світових стандартів цієї діяльності. Агрострахування як сфера економіки вміщує в собі суттєвий інноваційний потенціал. Поняття «інноваційний потенціал» може розглядатися як сукупність інтелектуальних, кадрових, технічних, інвестиційних ресурсів, що утворюють єдину систему, здатну забезпечити успішний інноваційний розвиток страхової компанії, сприйняття і реалізацію інноваційних змін [1–3].

Для забезпечення високорентабельної діяльності страхових компаній не лише у короткостроковому, а й у довгостроковому періодах доцільно формувати сприятливе агрострахове середовище, в якому будуть максимально враховані та захищені інтереси всіх суб'єктів агрострахування. У цьому контексті важливим постає впровадження інноваційних розробок у сфері надання страхових послуг в аграрному секторі економіки. Під інноваційною страховою послугою слід розуміти комплекс системних заходів, що спрямовані на гармонізацію усіх етапів страхового процесу з метою отримання фінансово-економічного й соціально-правового ефекту від страхування. Відтак, інноваційна страхова послуга володіє привабливішими споживчими властивостями у порівнянні з попередниками, здатна задовольнити раніше неохоплені потреби потенційного страхувальника та базується на використанні нових технологій [5, 7].

Інноваційний процес передбачає поступове формування конкурентоспроможної страхової послуги, що за своїми кількісними та якісними ознаками буде перевершувати свої аналоги. Забезпечення конкурентоспроможності страхової послуги залежить від рівня задоволення страхувальників в отриманому страховому захисті [6, 8, 9]. Інноваційність у страхових послугах проявляється у розширенні послуг з ризиковими складовими; розробленні конкретизованих пакетів послуг для різних груп агровиробників (зокрема, малих, середніх та великих за розміром).

Інноваційна діяльність – діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг [11, 12]. Інноваційна діяльність страхової організації, зокрема працюючої на агростраховому ринку – це діяльність щодо пошуку нових методів роботи на означеному ринку; аналізу можливих варіантів вкладення тимчасово вільних коштів інвестиційного фонду й фонду власних коштів страхових компаній у фізичні активи, від яких страховик отримає більше доходів, ніж від вкладення у фінансові активи [10]. Відмінність агрострахування від інших видів підприємницької діяльності проявляється в особливостях реалізації страхових послуг для агросектору,

формуванні та розміщенні фінансових ресурсів, організаційної структури, стратегії розвитку. Відтак, саме зазначені відмінності потрібно удосконалювати та застосовувати інновації для ефективного функціонування агрострахового ринку.

Інноваційні технології – радикально нові чи вдосконалені технології, що істотно поліпшують умови виробництва або самі виступають товаром, маючи зазвичай знижену капіталомісткість, характеризуються більшою екологічністю й меншими енергопотребами [13, 14]. Науковці Дж. Фогарасі та Г. Кемені пропонують під інноваційною агростраховою послугою розуміти комплекс системних заходів, спрямованих на гармонізацію всіх етапів страхового процесу в аграрному секторі економіки з метою отримання фінансово-економічного і соціально-правового ефекту від агрострахування [15].

Водночас слід зауважити, що бачення інноваційної діяльності у вітчизняних страхових організаціях зводиться здебільшого до застосування технологічних рішень при вдосконаленні бізнес-процесів останніх (автоматизація бізнес-процесів, запровадження сучасних інформаційних технологій для оптимізації управління ними), створення нових каналів збуту страхових послуг завдяки використанню маркетингових та аналітичних досліджень, інтернет-технологій тощо. Таке дещо звужене застосування інноваційних рішень у агростраховій діяльності пов'язане з нерозвиненою інфраструктурою вітчизняного агрострахового ринку, відсутністю ефективного механізму інвестування коштів страхових резервів, недостатнім рівнем кваліфікації кадрів в інвестиційних рішеннях та технологіях, низькою страховою культурою агровиробників, а також невисоким рівнем розповсюдження агрострахування загалом у країні.

Наразі акцент реінжинірингу в агрострахуванні поставлений на посилення процесу докорінної перебудови та переорієнтації як окремих бізнес-процесів на агростраховому ринку, так і страхових компанії, що працюють на означеному ринку в цілому.

Зростання популярності реінжинірингу у агрострахуванні як побудови нових бізнес-процесів можна пояснити рядом факторів, що згруповані на рис. 1.

Таким чином сукупність вищезначених факторів зумовлюють зростання популярності реінжинірингу в агрострахуванні як побудови нових бізнес-процесів, зокрема в умовах трансформаційних процесів. Слід зазначити, що одна із нових концепцій розвитку бізнесу і управління страхової індустрії загалом та аграрної її складової базується на системі реінжинірингу бізнес-процесів, створеній в 90-х роках ХХ сторіччя і прийнятої на озброєння багатьма провідними страховими компаніями світу.

Засновником поняття «реінжиніринг» вважається Майкл Хаммер, що обґрунтував його застосування за необхідності радикальних змін, що передбачає створення цілком нових, ефективніших бізнес-процесів у страховій компанії без урахування їх попередньої організації [14, 15].

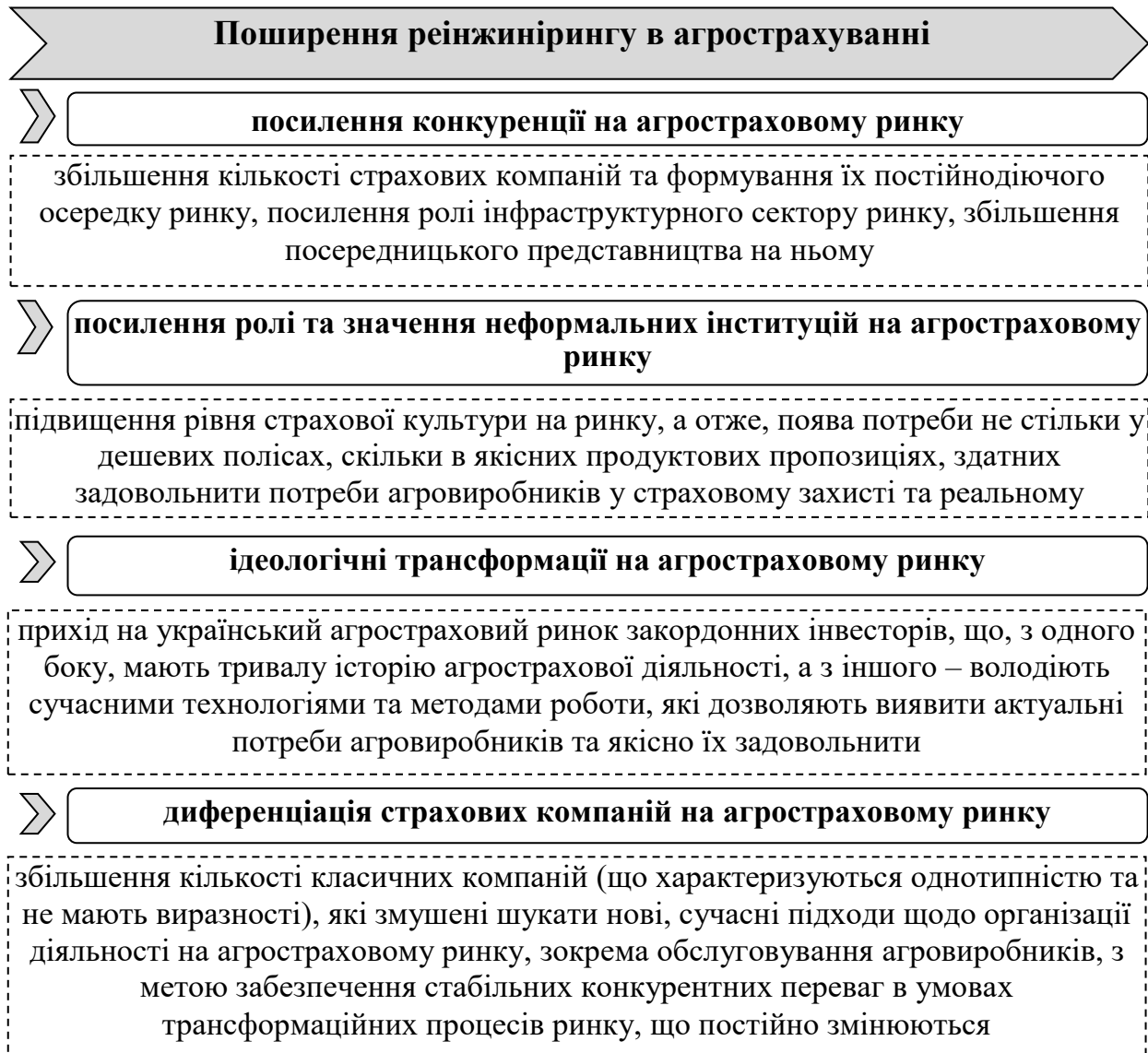


Рис. 1. Фактори зростання популярності реінжинірингу в агрострахуванні як побудови нових бізнес-процесів в умовах трансформаційних процесів
[Джерело: власні авторські дослідження]

Сутність реінжинірингу та його ключові складові детермінанти відображено на рис. 2. Інакше кажучи, реінжиніринг бізнес-процесів – це сукупність методів та засобів, призначених для кардинального поліпшення основних показників діяльності страхових компаній, що працюють на агростраховому ринку шляхом моделювання, аналізу і перепроєктування існуючих бізнес-процесів. Інакше кажучи, реінжиніринг бізнес-процесів – це сукупність методів та засобів, призначених для кардинального поліпшення основних показників діяльності страхових компаній, що працюють на агростраховому ринку шляхом моделювання, аналізу і перепроєктування існуючих бізнес-процесів [2, 11]. Визначення дефініції «реінжиніринг бізнес-

процесів» уособлює в собі три ключові характеристики: «істотне поліпшення», «кардинальне перепроєктування» і «бізнес-процеси».



Рис. 2. Сутність реінжинірингу та його ключові складові детермінанти

[Джерело: власні авторські дослідження]

Саме розкриття змісту тріо означених характеристик приводить до розуміння сутності реінжинірингу. Істотне поліпшення передбачає якісний перехід до нового рівня ефективності агрострахового бізнесу, здійснення прориву в означеній страховій галузі. Критерій реінжинірингу – разючий прорив в ефективності функціонування агрострахового бізнесу. Радикальне переосмислення підходів до організації роботи в агростраховій індустрії передбачає повне переформатування підходів щодо її організації. Третьою ключовою характеристикою у визначенні є бізнес-процеси – група взаємозалежних завдань страхової організації, що спільно створюють цінність для споживача агрострахових послуг – агровиробника.

Основна суть реінжинірингу бізнес-процесів на агростраховому ринку побудована на системі докорінних перетворень у страхових компаній, що функціонують на означеному ринку (рис. 3). Ключовими параметрами виміру ефективності впровадження реінжинірингу на агростраховому ринку є: клієнтоорієнтований підхід, максимальне задоволення потреб клієнта-

агровиробника, рівень автоматизації процесів у діяльності страхових компаній та використання сучасних інформаційних технологій.

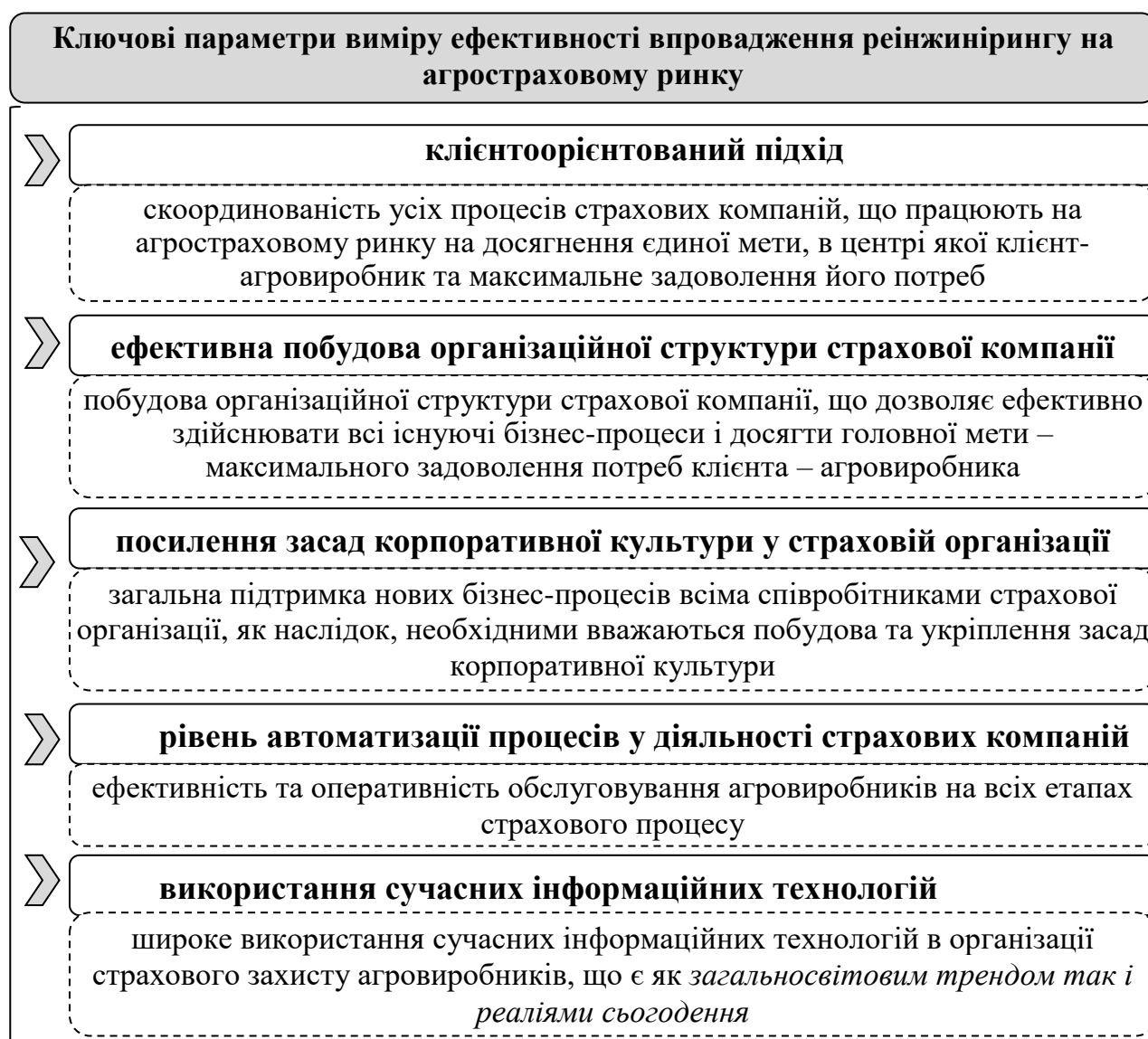


Рис. 3. Параметрами виміру ефективності впровадження реінжинірингу на агростраховому ринку

[Джерело: власні авторські дослідження]

Ефективність впровадження реінжинірингу на агростраховому ринку пов'язана із скоординованістю та впорядкованістю усіх процесів страхових організацій, що працюють на агростраховому ринку на досягненні єдиної мети, в центрі якої клієнт-агровиробник та максимальному задоволенні його потреб.

Одним із перших параметрів успіху реінжинірингу слід виокремити клієнтоорієнтованість – спрямованість усіх процесів страхової організації на досягнення єдиної мети, в центрі якої клієнт-агровиробник та максимальне задоволення його потреб у страховому захисті за допомогою модерних страхових рішень. Другим параметром ефективності реінжинірингу є побудова організаційної структури страховика, що дозволила б ефективно здійснювати

усі наявні бізнес-процеси страхової організації і досягти ключової мети – якнайбільшого задоволення потреб клієнта-агровиробника.

Ефективне впровадження бізнес-процесів модерного характеру неможливе без їх цілковитої підтримки всіма співробітниками страхової організації, а отже, необхідними вважаються побудова і укріплення засад корпоративної культури. Таким чином, реінжиніринг вимагає перебудови засад не лише технічного та нормативного спрямування, а й докорінної зміни системи мислення і корпоративного світосприйняття, що потребує не лише перегляду стратегії діяльності, а й зміни місії компанії. Отже, для успішності реінжинірингу необхідно донести його доцільність, необхідність та сутність до всіх працівників компанії, а також заручитися їх підтримкою, сформувавши у свідомості співробітників компанії модерне бачення клієнтоорієнтованої концепції розвитку компанії.

Четвертим та не менш важливим параметром виміру ефективності впровадження реінжинірингу є рівень автоматизації процесів у діяльності страхових організацій. Цілковито зрозумілим є те, що неможливо говорити про ефективність та оперативність обслуговування клієнтів-агровиробників, якщо всі етапи агрострахування відбуватимуться у так званому «ручному» режимі. Наразі існує досить широкий вибір різноманітних рішень для автоматизації, розрахованих для потреб страхових організацій різного рівня та величини відповідно. Скорочення часу на обробку тієї чи іншої інформації, її доступність для різних підрозділів компанії, а також оперативність та повнота реагування на запити внутрішніх та зовнішніх клієнтів – є їх загальною метою. Використання сучасних інформаційних технологій – один із ключових параметрів виміру ефективності впровадження реінжинірингу. Слід наголосити на тому, що наразі широке використання сучасних інформаційних технологій в організації страхового захисту агровиробників є як загальносвітовим трендом так і реаліями сьогодення.

Особливості архітектури реінжинірингу бізнес-процесів страхових компаній, що функціонують на агростраховому ринку відображено на рис. 4. Розглянувши авторські критерії та параметри виміру ефективності впровадження реінжинірингу на агростраховому ринку, слід зауважити, що насправді їх існує набагато більше, завдяки яким можна оцінити ефективність впровадження реінжинірингових бізнес-процесів.

Водночас, авторська позиція виокремлення та, відповідно, розкриття суті саме п'ятірки параметрів виміру ефективності впровадження реінжинірингу на агростраховому ринку пов'язана із їх ключовою значимістю та домінуванням над іншими. Сучасний ринковий простір все більше вимог ставиться не стільки до цінової політики страхової послуги, скільки до якісної складової. Слід також зазначити, що помітні корективи у побудову бізнес-процесів вносять також іноземні інвестори. Наразі доволі поширеною ситуацією на агростраховому ринку є ведення конкурентної боротьби між страховими організаціями не за рахунок цінових факторів, а за рахунок якості агрострахових послуг та прозорості діяльності. Варто зауважити, що поєднання реінжинірингу з використанням елементів страхового маркетингу здатні вивести страхову організацію на новий, клієнтоорієнтований рівень, що характеризується ринковим формуванням цін та виконанням зобов'язань з центральним розміщенням клієнта-агровиробника та його потреб у страховому захисті.

Особливості діяльність клієнтоорієнтованої страхової компанії на агростраховому ринку



Ключові домінанти реінжинірингової страхової компанії на агростраховому ринку

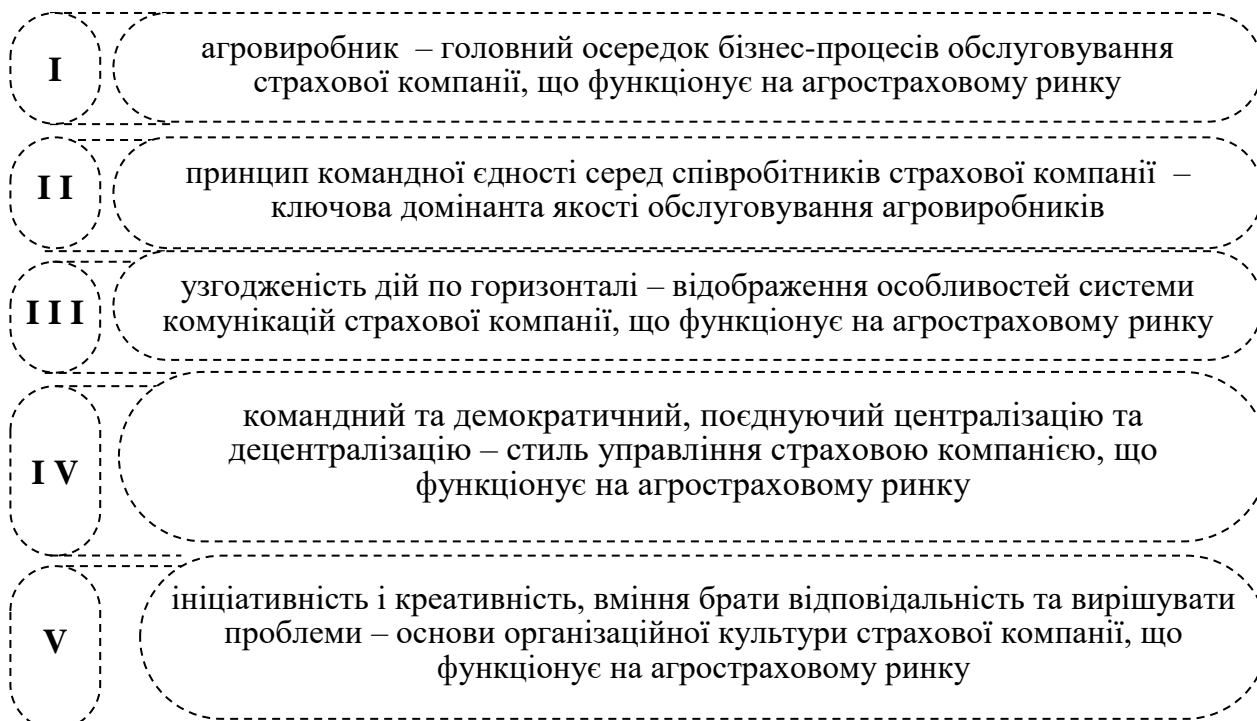


Рис. 4. Архітектура реінжинірингу бізнес-процесів страхових компаній, що функціонують на агростраховому ринку

[Джерело: власні авторські дослідження]

На сьогоднішній день склалася ситуація за якої насиченість агрострахового ринку продуктивними пропозиціями сприяла тому, що споживач (агровиробник) отримав можливість робити вибір. І якщо раніше він бажав якості

агροстрахового продукту від виробника (страхової організації), наразі він її вимагає. Саме тому менеджмент якості виступає наскрізним аспектом управління усіма процесами на агροстраховому ринку і забезпечення його конкурентоспроможності, що набуває особливого значення в трансформаційних процесів на означеному ринку. Даному питанню буде присвячено наступний параграф дисертаційної роботи.

Висновки. За результатами дослідження визначено сучасні підходи до формування ефективної системи страхового захисту в аграрному секторі економіки України ключовими з яких є:

– вдосконалення системи посередницьких послуг на агροстраховому ринку щодо посилення взаємодії страхових компаній з інфраструктурними суб'єктами посередницького спрямування через залучення останніх до механізму реалізації страхових послуг та з метою зростання охоплення страховим захистом агровиробників;

– розширення горизонтів співпраці між компаніями, що працюють у сфері страхового захисту агровиробників, і компаніями, що забезпечують останніх при реалізації страхових продуктів, які охоплюють страховим захистом сегмент рослинництва;

– налагодження активного та тривалого діалогу між учасниками страхового процесу, який базується на принципі клієнтоорієнтованого підходу, в основу якого доцільно інтегрувати інтереси конкретного агровиробника, пов'язані з необхідністю страхового захисту.

Як наслідок, відображено концептуальні підходи до формування агροстрахових відносин на основі інноваційних спрямувань використання потенціалу агροстрахування, що передбачають необхідність залучення ІТ-технологій до системи страхового захисту аграрного сектору економіки; вибудовування взаємодії між структурними елементами ринку на основі менеджменту якості, як базису забезпечення конкурентоспроможності страхової послуги на агροстраховому ринку, й акцентуванні на реінжинірингу в агροстрахуванні.

Література

1. Віленчук О. М. Взаємозв'язок страхового інтересу та страхового захисту при збалансуванні попиту і пропозиції на ринку аграрного страхування. *Економіка АПК*. 2016. № 2 (256). С. 84–90.

2. Віленчук О.М. Оцінка потенціалу розвитку страхування сільськогосподарської продукції в Україні. *Економіка АПК*. 2017. № 8. С. 56–64.

3. Віленчук О.М., Чугаєвська С.В. Методичні підходи до оцінювання пріоритетності бізнес-процесів на ринку аграрного страхування. *Сталий розвиток економіки*. 2018. № 3 (40). С. 183–190.

4. Дранус В.В. Страхування ризиків у сільськогосподарському виробництві. *Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького*. 2014. Том 16. № 1 (58). 178–182.

5. Лобова О. М. Ефективність страхування ризиків підприємницької діяльності в аграрному секторі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2014. №3 (156). 70–76.

6. Мальований М. І., Прокопчук О. Т. Поняття та класифікація ризиків в сільськогосподарській діяльності. *Агропромисловий комплекс України: теорія, методологія, практика*: Колективна монографія. Під. ред. д.е.н., професора Ю.О. Нестерчук. Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2018. С. 190–196.

7. Михайловська І.М. Основні підходи до визначення сутності, структури та принципів інтернет-страхування. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2015. № 3. Т. 3. С. 157–160.

8. Непочатенко О. О., Юдін В. К. Страховий захист аграрних ризиків. *Мукачівський державний університет. Електронне фахове видання*. 2016. Вип. 2. С. 572–577.

9. Прокопчук О. Т. Сучасний стан та тенденції розвитку системи страхування сільськогосподарських культур в Україні. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2017. Вип. 91. Ч. 2: Економічні науки. С. 86–100.

10. Улянич Ю. В., Прокопчук О. Т., Улянич К. Ф. Зарубіжний досвід страхування аграрних ризиків та доцільність його застосування в Україні. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. Умань, 2013. Вип. 83. Ч. 2 : Економіка. С. 227–234.

11. Mayers D., Shivdasani A., Smith Jr., Board composition and corporate control: Evidence from the insurance industry. *Journal of Business*. 1997. Vol. 70. № 1. P. 33–62.

12. Nesterchuk Y., Prokopchuk O., Tsymbalyuk Y., Rolinskyi O., Bilan Y. Current status and prospects of development of the system of agrarian insurance in Ukraine, *Investment Management and Financial Innovations*. 2018. Vol. 15. № 3. P. 56–70.

13. Prokopchuk O., Prokopchuk I., Mentel G. Index Insurance as an Innovative Tool for Managing Weather Risks in the Agrarian Sector of Economics. *Journal of Competitiveness*. 2018. Vol. 10. № 3. P. 119–131.

14. Verhoef P., Donkers B. Predicting customer potential value an application in the insurance industry. *Decision support systems*. 2001. Vol. 32. № 2. P. 189–199.

15. Zubor-Nemes A., Fogarasi J., Kemény G. Farmers' responses to the changes in Hungarian agricultural insurance system. *Agricultural Finance Review*. 2018. Vol. 78. № 2. P. 275–288.

References

1. Vilenchuk, O. M. (2016). Interconnection of insurance interest to the insurance company in case of balanced drinking and proposition on the market of agricultural insurance. *Economics of the agro-industrial complex*, no. 2 (256), pp. 84–90. (in Ukrainian).

2. Vilenchuk, O. M. (2017). Evaluation of the potential for the development of insurance of agricultural products in Ukraine. *Economics of the agro-industrial complex*, no. 8, pp. 56–64. (in Ukrainian).

3. Vilenchuk, O. M., Chugaevska, S.V. (2018). We methodically go to assess the priority of business processes on the agricultural insurance market. *Steel development of the economy*, no. 3 (40), pp. 183–190.
4. Dranus, V. V. (2014). Risk Insurance in Agricultural Production. *Scientific Bulletin of S.Z. Gzycki*, no. 16. 1 (58), pp. 178–182. (in Ukrainian).
5. Lobova, O. M. (2014). Effectiveness of Business Risk Insurance in the Agricultural Sector. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv*, no. 3 (156), pp. 70–76. (in Ukrainian).
6. Malovanyi, M. I., Prokopchuk, O. T. (2018). The Concept and Classification of Risks in Agricultural Activity. *Agroindustrial Complex of Ukraine: theory, methodology, practice*. Uman: publisher Sochinsky, M.M. pp. 190–196. (in Ukrainian).
7. Mikhalovska, I. M. (2015) Basic approaches to the value of the day, structure and principles of Internet insurance. *Visnik of Khmelnytsky National University*, Vol. 3, no. 3, pp. 157–160.
8. Nepochatenko, O. O., Yudin, V. K. (2016). Insurance protection of agrarian risks. *Mukachevo State University. Electronic professional Edition*, no. 2, pp. 572–577. (in Ukrainian).
9. Prokopchuk, O. T. (2017). The current state and trends of the development of the system of insurance of agricultural crops in Ukraine. *Collection of scientific works of Uman National University of Horticulture*, Part 2: Economic Sciences, no. 91, pp. 86–100. (in Ukrainian).
10. Ulyanych, Yu. V., Prokopchuk, O. T., Ulyanych, K. F. (2013). Foreign experience of agricultural insurance risks and the feasibility of its application in Ukraine. *Proceedings of Uman National University of Horticulture*, Part 2: Economics, no. 83, pp. 227–234. (in Ukrainian).
11. Mayers, D., Shivdasani, A., Smith, Jr. (1997). Board composition and corporate control: Evidence from the insurance industry. *Journal of Business*, vol. 70, no. 1, pp. 33–62.
12. Nesterchuk, Y., Prokopchuk, O., Tsymbalyuk, Y., Rolinskyi, O., Bilan, Y. (2018). Current status and prospects of development of the system of agrarian insurance in Ukraine, *Investment Management and Financial Innovations*, vol. 15, no. 3, pp. 56–70.
13. Prokopchuk, O., Prokopchuk, I., Mentel, G. (2018). Index Insurance as an Innovative Tool for Managing Weather Risks in the Agrarian Sector of Economics. *Journal of Competitiveness*, vol. 10, no. 3, pp. 119–131.
14. Verhoef, P., Donkers, B. (2001). Predicting customer potential value an application in the insurance industry. *Decision support systems*, vol. 32, no. 2, pp. 189–199.
15. Zubor-Nemes, A., Fogarasi, J., Kemény, G. (2018). Farmers' responses to the changes in Hungarian agricultural insurance system. *Agricultural Finance Review*, vol. 78, no. 2, pp. 275–288.

Аннотация

Непочатенко Е. А., Прокончук Е. Т., Малеваный М. И.

Инновационные подходы к использованию потенциала агрострахования

Высокорентабельная деятельность страховых компаний в перспективе, то есть с позиции краткосрочных и долгосрочных временных рамок, предусматривает формирование благоприятной страховой среды, в которой будут максимально учтены и защищены интересы всех ключевых субъектов агрострахового рынка. В этом контексте важным возникает внедрения инновационных разработок в сфере предоставления страховых услуг аграрному сектору экономики. Как следствие, данное исследование направлено на формирование концептуального подхода по формированию агростраховых отношений на основе инновационных подходов к использованию потенциала агрострахования, которые основаны на целесообразности и необходимости привлечения IT-технологий в систему страховой защиты аграрного сектора экономики; выстраивании взаимодействия между структурными элементами рынка на основе менеджмента качества, как базиса обеспечения конкурентоспособности страховой услуги на агростраховом рынке и акценте на реинжиниринг в агростраховании.

Определено, что инновационный процесс предполагает постепенное формирование конкурентоспособной страховой услуги, по своим количественным и качественным признакам будет превосходить своих аналогов. Обеспечение конкурентоспособности страховой услуги зависит от уровня удовлетворения страхователей в полученной страховой защите. Инновационность в страховых услугах проявляется в расширении услуг по рисковому составляющим; разработке конкретизированных пакетов услуг для различных групп агропроизводителей (в частности, малых, средних и больших по размеру).

По результатам исследования определены современные подходы к формированию эффективной системы страховой защиты в аграрном секторе экономики Украины ключевыми из которых являются: совершенствование системы посреднических услуг на агростраховом рынке по усилению взаимодействия страховых компаний с инфраструктурными субъектами посреднического направления через привлечение последних к механизму реализации страховых услуг с целью роста охвата страховой защитой агропроизводителей; расширение горизонтов сотрудничества между компаниями, работающими в сфере страховой защиты агропроизводителей, и компаниями, которые обеспечивают последних при реализации страховых продуктов, которые охватывают страховой защитой сегмент растениеводства; налаживание активного и длительного диалога между участниками страхового процесса, который основан на принципе клиентоориентированного подхода, в основу которого целесообразно интегрировать интересы конкретного агропроизводителя, связанные с необходимостью страховой защиты.

Отражены концептуальные подходы к формированию агростраховых отношений на основе инновационных направлений использования потенциала агрострахования, предусматривающие необходимость привлечения IT-технологий в систему страховой защиты аграрного сектора экономики; выстраивание взаимодействия между структурными элементами рынка на основе менеджмента качества, как базиса обеспечения конкурентоспособности страховой услуги на агростраховом рынке, и акцентировании на реинжиниринга в агростраховании.

***Ключевые слова:** агрострахования, агростраховой рынок, инновационные подходы, потенциал развития, страховые организации; агропроизводители, IT-технологии, менеджмент качества, реинжиниринг в агростраховании*

Annotation

Nepochatenko O. O., Prokopchuk O. T., Malyovanyi M. I.

Innovative Approaches to the Use of Agricultural Insurance Potential

Highly profitable activities of insurance companies in the future, ie from the standpoint of short-term and long-term time frame, provides for the formation of a favorable insurance environment in which the interests of all key players in the agricultural insurance market will be taken into account and protected. In this context, it is important to introduce innovative developments in the field of insurance services to the agricultural sector of the economy. As a result, this study aims to form a conceptual approach to the formation of agricultural insurance relations based on innovative approaches to using the potential of agricultural insurance, based on the feasibility and need to involve IT technologies in the insurance system of the agricultural sector; building interaction between structural elements of the market on the basis of quality management as a basis for ensuring the competitiveness of insurance services in the agricultural insurance market and the emphasis on reengineering in agricultural insurance. signs will surpass their counterparts. Ensuring the competitiveness of the insurance service depends on the level of satisfaction of policyholders in the received insurance coverage. Innovation in insurance services is manifested in the expansion of services with risky components; development of specific service packages for different groups of agricultural producers (in particular, small, medium and large).

According to the results of the study, modern approaches to the formation of an effective insurance system in the agricultural sector of Ukraine are identified, the key of which are: improving the system of intermediary services in the agricultural market to strengthen the interaction of insurance companies with infrastructure entities mediation through the involvement of the latter in the mechanism of insurance services and in order to increase the coverage of insurance protection of agricultural producers; expanding the horizons of cooperation between companies working in the field of insurance protection of agricultural producers and companies providing the latter in the sale of insurance products, which cover the crop segment; establishing an active and lasting dialogue between participants of the insurance process, which is based on the principle of customer-oriented approach, based on

which it is advisable to integrate the interests of a particular agricultural producer, related to the need for insurance protection. the need to attract IT technologies to the insurance system of the agricultural sector of the economy.

Conceptual approaches to the formation of agro-insurance relations on the basis of innovative directions of using the potential of agro-insurance are reflected, which provide for the need to involve IT technologies in the system of insurance protection of the agricultural sector of the economy; building interaction between the structural elements of the market on the basis of quality management as a basis for ensuring the competitiveness of insurance services in the agricultural insurance market, and emphasizing reengineering in agricultural insurance.

Key words: *agroinsurance, agroinsurance market, innovative approaches, development potential, rhinestone organizations; agricultural producers, IT technologies, quality management, reengineering in agricultural insurance*

УДК 336.77.067

DOI 10.31395/2415-8240-2021-98-2-20-29

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК КРЕДИТНОГО РИНКУ

П. К. БЕЧКО, кандидат економічних наук

Н. В. БОНДАРЕНКО, кандидат економічних наук

В. П. БЕЧКО, кандидат економічних наук

О. С. НАТАЛИЧ, аспірант

Уманський національний університет садівництва

У статті сформовано та представлено авторський підхід щодо інноваційного розвитку кредитного ринку. Кредитні відносини за ринкових умов реалізуються на кредитному ринку стан якого не завжди відповідає економічним потребам, доступністю кредиту потенційним позичальникам. Внаслідок цього, виникає потреба у формуванні конкурентного пропорційного кредитного ринку залучення якого сприятиме вирішенню національних економічних задач. За сучасних умов при функціонуванні кредитного ринку виникає необхідність його трансформації на основі поглибленого теоретичного обґрунтування змісту, закономірностей розвитку і аналізу його відповідності сформованим тенденціям. З огляду на це, потребує активного застосування всього спектру фінансових взаємовідносин, зокрема і підвищення ефективності кредиту.

Ключові слова: *кредитний ринок, інновації, інвестиції, платформи і технології кредитного ринку, кредит, кредитне забезпечення.*

Постановка проблеми. В процесі трансформації національної економіки необхідною передумовою є формування нової економічної моделі із застосуванням цифрових і когнітивних технологій. Стійке і збалансоване зростання національної економіки великою мірою залежить від створенням